

УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ: ПЕРЕДУМОВИ, СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ

Метою цієї статті є розкриття сутності та змісту поняття «електронний суд», визначення передумов формування електронного адміністративного судочинства в Україні, здійснення аналізу основних етапів становлення та розвитку «електронного суду» в адміністративному судочинстві України, а також визначення специфіки його функціонування.

Методику дослідження утворила сукупність загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Використання цих методів здебільшого мало комплексний характер, обумовлений специфікою теми наукової статті. Зокрема системний метод застосовується при дослідженні категоріального апарату, а саме при визначенні понять «електронний суд» та «електронне адміністративне судочинство». Для уточнення змісту правових понять застосовується також формально-юридичний метод. Діалектичний метод пізнання використовується автором під час дослідження та систематизації етапів розвитку електронного адміністративного судочинства в Україні. В основу запропонованої автором періодизації покладено значний обсяг нормативного матеріалу, що регулює функціонування електронного правосуддя в Україні. Завдяки методам синтезу та узагальненню визначено основні можливості електронного правосуддя, якими може скористатися учасник адміністративного процесу.

Результати дослідження полягають у визначенні та з'ясуванні на основі аналізу наукових поглядів та чинного законодавства України поняття «електронний суд». Сформоване поняття «електронний суд» у широкому та вузькому розумінні. Досліджено передумови виникнення електронного адміністративного судочинства в Україні та встановлено, що інформатизація системи судочинства призвела до формування нового способу здійснення правосуддя – електронного, тобто на базі інформаційно-телекомунікаційних технологій. Виокремлено та охарактеризовано основні етапи розвитку електронного адміністративного судочинства в Україні, а також наголошено на успішній реалізації проєкту «електронний суд» в Україні. На підставі аналізу чинного законодавства України визначено особливості функціонування «електронного суду» та виокремлені нові можливості «електронного суду», якими наділені учасники адміністративного процесу під час розгляду їх адміністративних справ.

Зроблено висновки, що на сучасному етапі розвитку судової системи України, електронне адміністративне судочинство перебуває лише на етапі свого становлення та потребує чимало зусиль для свого повноцінного та ефективного функціонування. Наголошено на успіху, якого все ж таки досягла наша судова система в реалізацію цього проєкту. А тому, подальше наукове дослідження та реалізація даного проєкту є одним з основним напрямків підвищення ефективності роботи правосуддя в Україні.

Ключові слова: електронний суд, електронне адміністративне судочинство, електронне правосуддя, адміністративне судочинство, передумови формування, етапи становлення.

Крістіна Пятигора,
аспірантка кафедри
адміністративного
права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
orcid.org/0000-0002-2723-0522
kristina.rossolova@ukr.net

1. Вступ

Сучасний процес впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах суспільних відносин та розвиток концептуального нового «цифрового суспільства» є одним із пріоритетних напрямків становлення України як демократичної, соціальної та правової держави. Використання електронних засобів комунікації спрямоване на формування нового типу держави, орієнтованого на задоволення потреб громадян, побудову нових форм взаємовідносин, розвиток інформаційного суспільства, відкритого та прозорого публічного управління та забезпечення сталого інноваційного розвитку держави. Так, секретар Великої Палати Верховного Суду В. С. Князев вказав на важливість цифрових технологій, без яких сучасне громадянське суспільство не уявляє свого життя, та зазначив, що Україна може стати однією з провідних країн у сфері розвитку цифрових технологій, що потребує створення сприятливих умов для цього (Секретар ВП ВС Всеволод Князев).

Протягом останніх років в Україні вже активно реалізуються заходи щодо практичного впровадження та інтеграції новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій і в систему адміністративного судочинства України задля забезпечення доступності, ефективності та прозорості, гарантованого Конституцією України права на судовий захист. Такі трансформаційні зміни зумовили виникнення зовсім нового та сучасного способу відправлення правосуддя – електронного, який на слухну думку І. Бенедисюка, має стати великим кроком у майбутнє, без якого неможливий розвиток судової системи (Підходи до покращення роботи судів, і шлях, яким потрібно йти, – це «Електронний суд»). Таким чином, дослідження передумов формування електронного адміністративного судочинства в Україні, особливостей його впровадження, сутності, а також основних етапів становлення є вкрай важливим та актуальним питанням як для правової науки, так і для подальшого розвитку адміністративного правосуддя.

Аналіз останніх досліджень свідчить, що проблема впровадження електронного адміністративного

судочинства в Україні ще не отримала широкого висвітлення в науковій літературі та предметно не досліджувалася. В рамках окремих наукових досліджень були проаналізовані лише загальні або суміжні питання впровадження «електронного суду», зокрема у працях таких вчених, як І. Бенедисюк, В. Білоус, В. Бойко, О. Бринцев, В. Галуцько, А. Іваншук, І. Камінська, Н. Кузьменко, Н. Логінова, С. Рудниченко та ін.

2. Передумови формування та сутність електронного адміністративного судочинства в Україні

Стрімкий розвиток інформаційного суспільства зумовлює глобальні перетворення в усіх сферах суспільного життя на засадах широкого використання новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій, у тому числі у сфері здійснення правосуддя. Водночас існуюче програмне забезпечення, яке використовується судами України, зокрема й адміністративними, а також інші засоби комунікації між судом та учасниками судового процесу, нині не здатні належним чином забезпечити виконання функціональних завдань, що виникають перед судовою системою України, сповільнюють судовий процес, вимагають витрачання зайвого часу та коштів, не відповідають досвіду розвитку судових систем зарубіжних країн та за своєю природою є застарілими. А тому, з метою усунення даних проблем, налагодження процесу оперативного обміну інформацією між судовими установами, учасниками судового процесу, іншими державними структурами, для забезпечення справедливого та неупередженого правосуддя, у тому числі адміністративного, своєчасного доведення інформації до учасників судового процесу виникла необхідність в оптимізації та удосконалення судової системи України.

Інформатизація та діджиталізація системи судочинства пропонує новий варіант правосуддя – електронний, тобто на базі інформаційно-телекомунікаційних технологій, що містить автоматизацію певних судових процедур та спрощення інформування зацікавлених осіб через Інтернет, засоби мобільного зв'язку тощо. Активне використання інформаційно-телекомунікаційних технологій та їх законодавче закріплення сприяли появі в юриспруденції нових понять: електронне правосуддя, електронне судочинство, електронний суд або суд онлайн тощо (Кушакова-Костицька Н. В., 2013).

Як слушно зазначила Н. Логінова, «електронний суд» допоможе вирішити існуючі проблеми в системі судочинства, а саме: забезпечити доступність правосуддя за рахунок обміну електронними документами між усіма учасниками судового процесу, скоротити судові витрати на поштові відправлення та виготовлення паперових документів, удосконалити та прискорити передачу судових документів між судами тощо. Електронне правосуддя спрямоване на забезпечення прозорості та доступності правосуддя, на підвищення якості роботи судів та значну економію державних коштів. Подальша реалізація проєкту «електронний суд» є одним із напрямів підвищення ефективності роботи правосуддя в Україні (Логінова Н. І., 2014).

В. Смирнова вважає, що проєкт «Електронний суд» призначений для автоматизації процесів судового діловодства, забезпечення повноцінного поширення інформації щодо судового розгляду, правової інформації, узагальнення судової практики, публікації цієї інформації для громадян, а також забезпечення дотримання процесуальних строків (Смирнова В. О., 2012).

На думку Р. Кирилюк основний принцип проєкту «Електронний суд» полягає в налагодженні процесу оперативного обміну інформацією в електронному вигляді між судовими установами, учасниками судового процесу, а також іншими державними структурами з метою забезпечення справедливого та неупередженого правосуддя в Україні (Електронний суд – це суд, двері якого відкриті цілодобово для кожного).

Необхідно також погодитися з О. Бринцевим, який зазначив, що електронне правосуддя є одним із секторів електронного урядування. Поряд з іншими сервісами державних владних та управлінських послуг електронне правосуддя є одним із елементів електронної демократії, яка впроваджується з метою забезпечення доступності, підзвітності, ефективності зворотного зв'язку, інклюзивності, прозорості в діяльності органів державної влади. Судова влада є ключовим компонентом демократії. Тому справедливо вважається, що електронне правосуддя є найважливішою гранню електронної демократії (Бринцев О. В., 2016).

На законодавчому рівні поняття «електронний суд» закріплене у підрозділі 2 розділу III Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21 (РВРП «Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», 2021). Зокрема визначено, що електронний суд – це підсистема Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, що забезпечує можливість користувачам у передбачених законодавством випадках відповідно до наявних технічних можливостей підсистеми Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи реалізованого функціоналу створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя, а також отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів чи інші документи.

Основним кодифікованим нормативно-правовим актом, який встановлює порядок здійснення електронного адміністративного судочинства в Україні та визначає особливості його функціонування є Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) (КАС України, 2005).

Відповідно до ст. 18 КАС України в адміністративних судах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, яка забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, а також фіксування

судового процесу та участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції. Суд направляє судові рішення та інші процесуальні документи учасникам судового процесу на їх офіційні електронні адреси, вчиняє інші процесуальні дії в електронній формі із застосуванням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи в порядку, визначеному цим Кодексом, Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів). Особам, які зареєстрували офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі, суд вручає будь-які документи у справах, в яких такі особи беруть участь, виключно в електронній формі шляхом їх направлення на офіційні електронні адреси таких осіб, що не позбавляє їх права отримати копію судового рішення у паперовій формі за окремою заявою.

В учасників адміністративного процесу також з'явилася можливість подавати процесуальні та інші документи, письмові та електронні докази, вчиняти інші процесуальні дії в електронній формі через систему «Електронний суд» з використанням власного електронного підпису. Окрім цього, розширені можливості щодо вручення судових повісток, зокрема за наявності в учасника адміністративної справи офіційної електронної адреси – судова повістка надсилається на офіційну електронну адресу, а також щодо сплати судового збору безпосередньо через систему «Електронний суд» з одночасним поданням електронного позову (апеляційної чи касаційної скарги) до адміністративного суду.

Окремо варто звернути увагу, що відтепер на законодавчому рівні визначена можливість розгляду адміністративних справ в електронній формі, зокрема адміністративний суд проводить розгляд справи за матеріалами судової справи у паперовій або електронній формі в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів) (ч. 9 ст. 18 КАС України).

Таким чином, електронне адміністративне судочинство в Україні реалізується через надання учасникам адміністративного процесу наступних можливостей: 1) створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя; 2) отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів чи інші документи; 3) подавати письмові та електронні докази в електронній формі; 4) отримувати судові повістки засобами електронного зв'язку; 5) сплачувати судовий збір онлайн під час формування електронної позовної заяви (апеляційної чи касаційної скарги).

Отже, поняття «електронний суд» можна розглядати у вузькому та у широкому розумінні. У вузькому розумінні електронний суд – це підсистема Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, що забезпечує

обмін процесуальними документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, органами та установами системи правосуддя, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу. У широкому розумінні «електронний суд» як елемент інформаційного суспільства та електронної демократії – це окрема форма судового процесу, яка передбачає застосування новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій під час розгляду судових справ та здійснення деяких процесуальних дій в електронному форматі.

3. Етапи становлення електронного адміністративного судочинства в Україні

Перші кроки на шляху до цифрової трансформації та впровадження окремих елементів «електронного суду» в адміністративному судочинстві України мали місце ще у 2012–2013 роках в рамках пілотного проекту з розвитку електронного судочинства в деяких судах України. Так, згідно Наказу Державної судової адміністрації України № 72 від 31.05.2013 р. «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» зі змінами, внесеними Наказом Державної судової адміністрації України № 81 від 14.06.2013 р. (НДСАУ «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу», 2013) з 17 червня 2013 року запроваджується обмін електронними документами між судом та учасниками судового процесу із застосуванням автоматизованої системи документообігу суду відповідно до Тимчасового регламенту обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України від 07.09.2012 № 105 (НДСАУ «Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу», 2012).

Наприклад, реалізація пілотного проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу у Харківському адміністративному апеляційному суді розпочато з 26 листопада 2012 року, а у Житомирському окружному адміністративному суді з 17 червня 2013 року. Однак, на жаль, цей пілотний проект не досяг значних успіхів та не набув широкої популярності, просування його відбувалося вкрай повільно, а тому було оголошено про неможливість повного завантаження такої судової практики в судову систему.

Важливим кроком на шляху до розвитку електронного адміністративного судочинства стало впровадження з 20 січня 2015 року згідно з Наказом Вищого адміністративного суду України № 3 від 20.01.2015 р. «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» (НВАСУ «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу», 2015) у Вищому адміністративному суді України проекту щодо обміну електронними

документами між судом та учасниками судового процесу. Цей проект передбачав, що кожен учасник адміністративного процесу має можливість отримувати копії тексту судових рішень, повісток-викликів та повісток-повідомлень в електронному вигляді паралельно з документами у паперовому вигляді у порядку, визначеному Тимчасовим регламентом обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу, затвердженого наказом Вищого адміністративного суду України від 20.01.15 р. № 3 (НВАСУ «Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу», 2015).

Наступним етапом впровадження електронного адміністративного судочинства в Україні стало схвалення Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015 Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки (Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, УПУ, 2015), відповідно до якої підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій повинно здійснюватися шляхом реалізації наступних заходів: забезпечення широкого використання інформаційних систем (ІС) для надання більшої кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, зокрема введення повноцінних електронних систем, у тому числі системи електронного документообігу, та відстеження справ (до вищих інстанцій), електронних повідомлень, електронних викликів, електронного розгляду справ (у деяких випадках), електронних платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних, інформаційної системи законодавчої бази даних, удосконалення системи забезпечення рівного та неупередженого розподілу справ між суддями, зокрема, визначення судді та (або) складу колегії суддів на всіх стадіях судового провадження; поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя», що дасть змогу користувачам звертатися до суду, сплачувати судовий збір, брати участь у провадженнях та отримувати необхідну інформацію і документи електронними засобами.

Українська держава досить серйозно поставилася до виконання завдань та цілей, визначених Стратегією та з 2017 року розпочала активні дії щодо поетапного впровадження нового способу здійснення правосуддя – електронного. Зокрема, у цей час були прийняті нові процесуальні кодекси, у тому числі Кодекс адміністративного судочинства України, в яких закріплена ідея абсолютно нової електронної системи для всіх судів – Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС).

Ключовим завданням ЄСІТС в адміністративному процесі є інформатизація, що включає переведення діловодства в електронну форму, надання можливості подавати та отримувати процесуальні документи онлайн, брати участь у судових засіданнях у режимі відеоконференції на регулярній основі тощо. Концепцією

встановлено, що ЄСІТС автоматизує ділові процеси, включаючи процеси документообігу, розгляду судових справ, складання оперативної й аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, а також процеси, які забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові та інформаційно-телекомунікаційні потреби органів судової влади. Варто наголосити, що ЄСІТС складається з окремих частин – модулів та підсистем, однією з яких є підсистема «Електронний суд».

Так, ЄСІТС у повному обсязі повинна була запрацювати ще з 01 березня 2019 року, однак у газеті «Голос України» (№ 42 (7048) від 01 березня 2019 року) було опубліковано повідомлення ДСА України, де вказано, що відповідно до рішення Вищої ради правосуддя від 28.02.2019 № 624/0/15-19 та з урахуванням результатів обговорення з судами, іншими органами й установами системи правосуддя, питання необхідності відтермінування початку функціонування ЄСІТС, ДСА України повідомляє про відкликання оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» (№ 229 (6984) від 01 грудня 2018 року).

Однак, до початку офіційного функціонування електронного суду в Україні, в адміністративних судах все ж таки здійснювалася тестова експлуатація деяких модулів ЄСІТС.

Зокрема, з 22.12.2018 р. відповідно до Наказу Державної судової адміністрації України від 22.12.2018 № 628 «Про проведення тестування підсистеми «Електронний суд» у місцевих та апеляційних судах» (НДСАУ «Про проведення тестування підсистеми «Електронний суд» у місцевих та апеляційних судах», 2018), в усіх місцевих та апеляційних адміністративних судах розпочалася експлуатація підсистеми «Електронний суд» у тестовому режимі.

01.06.2020 р. Державна судова адміністрація України видала Наказ № 247 «Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем «Електронний суд» і «Електронний кабінет» (НДСАУ «Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем «Електронний суд» і «Електронний кабінет», 2020). Дослідна експлуатація здійснюватиметься в пілотних судах – всі місцеві й апеляційні суди України (крім Київського апеляційного суду) та Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду.

У зв'язку з успішною реалізацією цього пілотного проєкту, 5 жовтня 2021 року оголошено офіційний початок функціонування трьох підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи – «Електронний кабінет», «Електронний суд», підсистема відеоконференцзв'язку. Відповідне оголошення надруковане у газеті «Голос України» № 168 (7668) від 04.09.2021 р. (Оголошення про створення та забезпечення функціонування трьох підсистем (модулів) ЄСІТС, ВРП, 2021) на 15 сторінці та на вебпорталі Судова влада України.

Офіційний початок функціонування підсистеми «Електронний суд» є визначальною подією для становлення українського електронного правосуддя, оновлення судової системи та розвитку інформаційного суспільства в Україні.

4. Висновки

Підсумовуючи викладене вище, можна дійти висновку, що на сучасному етапі розвитку, Україна досить активно розпочала процес впровадження в систему правосуддя новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій та створення сучасної форми судового процесу – електронної. Електронне правосуддя, у тому числі адміністративне, спрямоване на оптимізацію роботи судів за рахунок інформатизаційних процесів, забезпечення прозорості та доступності правосуддя, підвищення якості роботи судів, значну економію державних коштів, покращення доступу громадян до судової інформації тощо.

Чинні нормативно-правові акти у сфері здійснення електронного адміністративного судочинства дають можливість учасникам адміністративного процесу скористатися новітніми технічними інструментами під час розгляду їх адміністративних справ та здійснювати деякі процесуальні дії в режимі онлайн, зокрема створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя; отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів чи інші документи; подавати письмові та електронні докази в електронній формі; отримувати судові повістки засобами електронного зв'язку; сплачувати судовий збір онлайн під час формування електронної позовної заяви (апеляційної чи касаційної скарги); а також мають можливість розгляду їх адміністративної справи в електронній формі.

Безумовно, електронного адміністративного судочинства в Україні перебуває на початковому етапі свого становлення та потребує чимало зусиль для свого повноцінного та ефективного функціонування, проте неможливо не помітити успіхи, яких все ж таки досягла наша судова система. А тому, подальше наукове дослідження та реалізація даного проєкту є одним з основним напрямків підвищення ефективності роботи правосуддя в Україні.

Слід підкреслити, що наявність відповідного нормативно-правового забезпечення у сфері здійснення електронно адміністративного судочинства відіграє суттєву роль у підвищенні ефективності та результативності функціонування підсистеми «Електронний суд». Проте, на сьогодні спостерігається ще недостатній рівень деталізації окремих елементів електронного адміністративного судочинства на нормативному рівні, а також функціонування «електронного суду» на практиці. У зв'язку з чим, існує необхідність у подальшій розробці, вдосконаленні та створенні узгодженої системи правових норм, які б належним чином регламентували усю специфіку функціонування «електронного суду» адміністративному судочинстві України.

Список використаних джерел:

1. Введення цифрових технологій у всі сфери суспільного життя необхідне вже сьогодні – Секретар ВП ВС Всеволод Князев. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/611695/>
2. Підходи до покращення роботи судів, і шлях, яким потрібно йти, – це «Електронний суд». URL: https://sh.vn.court.gov.ua/sud0230/info_gr/elek_sud/283741/
3. Кушакова-Костицька Н. В. Електронне правосуддя: українські реалії та зарубіжний досвід. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 103–109.
4. Логінова Н. І. Упровадження електронного правосуддя в систему судочинства. *Актуальні проблеми держави і права*. Одеса: Юрид. л-ра, 2014. Вип. 72. С. 429–435.
5. Смирнова В. О. Проблеми впровадження «Електронного суду» в Україні. *Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелегенції*: матеріали регіональної науково-практичної конференції (15 березня 2012 р.). Красноармійськ : КП ДонН-ТУ, 2012. С. 156–160.
6. Електронний суд – це суд, двері якого відкриті цілодобово для кожного. URL: <https://zib.com.ua/ua/33855.html>
7. Бринцев О. В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи : монографія. Харків : Право, 2016. 5 с.
8. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: затв. Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
9. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Офіційний вісник України*. 2005. № 32. Ст. 11.
10. Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 31.05.2013 р. № 72 (у ред. наказу від 14.06.2013 р. № 81). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0072750-13#Text>
11. Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 07.09.2012 № 105. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0105750-12#n15>
12. Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: затв. наказом Вищого адміністративного суду України від 20.01.2015 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003760-15#Text>
13. Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: затв. наказом Вищого адміністративного суду України від 20.01.2015 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003760-15#Text>
14. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: затв. Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 41. Ст. 38.
15. Про проведення тестування підсистеми «Електронний суд» у місцевих та апеляційних судах: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 22.12.2018 р. № 628. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SA18177>
16. Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем «Електронний суд» і «Електронний кабінет»: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 01.06.2020 р. № 247. URL: https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/2020/4/N_247_20.pdf
17. Оголошення про створення та забезпечення функціонування трьох підсистем (модулів) ЄСІТС: Вища рада правосуддя від 04.09.2021 р. *Голос України*. 2021. № 168 (7668). Ст. 15.

References:

1. Vvedennia tsyfrovyykh tekhnolohii u vsi sfery suspilnoho zhyttia neobkhdne vzhe sohodni – Sekretar VP VS Vsevolod Kniaziev [The introduction of digital technologies in all spheres of public life is necessary today – Secretary of the Armed Forces Vsevolod Knyazev]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/611695/>
2. Pidkhody do pokrashchennia roboty sudiv, i shliakh, yakym potribno yty, – tse “Elektronnyi sud” [Approaches to improving the work of the courts, and the way to go, are the “Electronic Court”]. URL: https://sh.vn.court.gov.ua/sud0230/info_gr/elek_sud/283741/
3. Kushakova-Kostytska, N. V. (2013). Elektronne pravosuddia: ukrainski realii ta zarubizhnyi dosvid [E-justice: Ukrainian realities and foreign experience]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*, no. 1, pp. 103–109.
4. Lohinova, N. I. (2014). Uprovadzhennia elektronnoho pravosuddia v systemu sudochynstva [Introduction of e-justice in the justice system]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*. Odesa : Yuryd. l-ra, Vyp. 72, pp. 429–435.
5. Smyrnova, V. O. (2012). Problemy vprovadzhennia “Elektronnoho sudu” v Ukraini [Problems of implementation of the “Electronic Court” in Ukraine]. *Filosofsko-pedahohichni aspekty formuvannia svidomosti tekhnichnoi intelehentsii: materialy rehionalnoi naukovopraktychnoi konferentsii (15.03.2012)*. Krasnoarmiisk : KII DonN-TU, pp. 156–160.
6. Elektronnyi sud – tse sud, dveri yakoho vidkryti tsilodobovo dlia kozhnoho [An e-court is a court whose doors are open to everyone around the clock]. URL: <https://zib.com.ua/ua/33855.html>
7. Bryntsev, O. V. (2016). “Elektronnyi sud” v Ukraini. Dosvid ta perspektyvy [“Electronic Court” in Ukraine. Experience and prospects]. Kharkiv : Pravo, p. 5.
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy [On approval of the Regulations on the procedure for functioning of individual subsystems (modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System]. (2021). *Zatv. Rishenniam Vyshchoi rady pravosuddia vid 17.08.2021 no. 1845/0/15-21*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
9. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Procedure of Ukraine]. (2005) *Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 no. 2747-IV. Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, no. 32, pp. 11.
10. Pro realizatsiiu proektu shchodo obminu elektronnykh dokumentamy mizh sudom ta uchastykamy sudovoho protsesu [On the implementation of the project on the exchange of electronic documents between the court and the participants in the trial]. (2013). *Zatv. nakazom Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 31.05.2013 no. 72 (u red. nakazu vid 14.06.2013 no. 81)*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0072750-13#Text>
11. Tymchasovi rehlement obminu elektronnykh dokumentamy mizh sudom ta uchastykamy sudovoho protsesu [Temporary regulations for the exchange of electronic documents between the court and the participants in the trial]. (2012). *Zatv. nakazom Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 07.09.2012 no. 105*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0105750-12#n15>
12. Pro realizatsiiu proektu shchodo obminu elektronnykh dokumentamy mizh sudom ta uchastykamy sudovoho protsesu [On the implementation of the project on the exchange of electronic documents between the court and the participants in the trial]. (2015). *Zatv. nakazom Vyshchoho administratyvnoho sudu Ukrainy vid 20.01.2015 № 3*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003760-15#Text>
13. Tymchasovi rehlement obminu elektronnykh dokumentamy mizh sudom ta uchastykamy sudovoho protsesu [Temporary regulations for the exchange of electronic documents between the

court and the participants in the trial]. (2015). *Zatv. nakazom Vyshchoho administratyvnoho sudu Ukrainy vid 20.01.2015 no. 3*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003760-15#Text>

14. *Stratehiia reformuvannia sudoustroiu, sudochnstva ta sumizhnykh pravovykh instytutiv na 2015–2020 roky* [Strategy for reforming the judiciary, the judiciary and related legal institutions for 2015–2020]. (2015). *Zatv. Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 20.05.2015 no. 276/2015. Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, no. 41, p. 38.

15. *Pro provedennia testuvannia pidsystemy “Elektronnyi sud” u mistsevykh ta apeliatsiinykh sudakh* [About testing the subsystem “Electronic Court” in local and appellate courts]. (2018). *Zatv. nakazom Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 22.12.2018 no 628*. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SA18177>.

16. *Pro zaprovadzhennia v doslidnu ekspluatatsiiu pidsystem “Elektronnyi sud” i “Elektronnyi kabinet”* [About introduction in experimental operation of subsystems “Electronic court” and “Electronic office”]. (2020). *Zatv. nakazom Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 01.06.2020 no. 247*. URL: https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/media/2020/4/N_247_20.pdf

17. *Oholoshennia pro stvorennia ta zabezpechennia funktsionuvannia trokh pidsystem (moduliv) YeSITS* [Announcement on the establishment and operation of the three subsystems (modules) of the EITC]. (2021). *Vyshcha rada pravosuddia vid 04.09.2021. Holos Ukrainy*, no. 168 (7668), p. 15.

IMPLEMENTATION OF ELECTRONIC ADMINISTRATIVE JUDICIAL PROCEDURE IN UKRAINE: PREREQUISITES, ESSENCE AND STAGES OF ESTABLISHMENT

Kristina Piatyhora,

Postgraduate Student at the Department
of Administrative Law of Yaroslav Mudryi National Law University

orcid.org/0000-0002-2723-0522

kristina.rossolova@ukr.net

The **purpose** of this article is to reveal the essence and content of the concept of “electronic court”, to determine the preconditions for the formation of electronic administrative proceedings in Ukraine, to analyze the main stages of formation and development of “electronic court” in administrative proceedings of Ukraine.

The research **methodology** was formed by a set of general scientific and special methods of cognition. The use of these methods was mostly complex, due to the specifics of the topic of the scientific article. In particular, the systematic method is used in the study of the categorical apparatus, namely in defining the concepts of “electronic court” and “electronic administrative proceedings”. The formal-legal method is also used to clarify the content of legal concepts. The author uses the dialectical method of cognition during the research and systematization of the stages of development of electronic administrative proceedings in Ukraine. The periodization proposed by the author is based on a significant amount of normative material that regulates the functioning of e-justice in Ukraine. Thanks to the methods of synthesis and generalization, the main possibilities of e-justice, which can be used by a participant in the administrative process, have been identified.

The **results** of the study are to define and clarify the concept of “electronic court” based on the analysis of scientific views and current legislation of Ukraine. The concept of “electronic court” in the broad and narrow sense. The preconditions for the emergence of electronic administrative proceedings in Ukraine have been studied and it has been established that the informatization of the judicial system has led to the formation of a new way of administering justice – electronic, ie on the basis of information and telecommunications technologies. The main stages of development of electronic administrative proceedings in Ukraine are highlighted and characterized, and the successful implementation of the e-court project in Ukraine is emphasized. On the basis of the analysis of the current legislation of Ukraine the peculiarities of the functioning of the “electronic court” are determined and the new possibilities of the “electronic court” are singled out, which are given to the participants of the administrative process during their administrative cases.

It is **concluded** that at the present stage of development of the judicial system of Ukraine, electronic administrative proceedings are only at the stage of their formation and require a lot of effort for their full and effective functioning. Emphasis is placed on the success that our judicial system has achieved in implementing this project. Therefore, further research and implementation of this project is one of the main ways to improve the efficiency of justice in Ukraine.

Key words: electronic court, electronic administrative proceedings, electronic justice, administrative proceedings, preconditions for formation, stages of formation.